

Härryda kommun

utbildning@harryda.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Lunnaskolans grundskola i Härryda kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Härryda kommun att senast den **27 april 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Lärarna vid skolenheten ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Elevhälsan ska användas främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp kunskapsresultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero i grundsärskolan. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder i grundsärskolan och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder i grundsärskolan och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Härryda kommun en anmärkning.

Härryda kommun ska senast den **27 april 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektor ska se till att planen mot kränkande behandling utgår från en kartläggning av de behov som finns i grundsärskolan.

Bedömning

Tillsynen av Lunnaskolans grundsärskola visar att eleverna får en undervisning som inriktas mot de nationella målen. Av Skolinspektionens tillsyn framkommer dock att det finns flera områden som skolenheten behöver utveckla för att uppfylla kraven i författningarna.

Skolinspektionens tillsyn visar att lärarna inte i tillräcklig grad samverkar med varandra för att nå utbildningsmålen. Elevehälsan används inte främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Det saknas också aktuella sammanställningar och analyser av elevernas kunskapsresultat och resultat av trygghet och studiero samt utvecklingsåtgärder som skulle behöva vidtas i grundsärskolan utifrån identifierade behov. Rektor behöver också se till att skolans plan mot kränkande behandling anpassas och tydliggörs så att den omfattar de behov som föreligger för eleverna i grundsärskolan.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Lärarna samverkar inte tillräckligt.

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte i tillräckligt hög grad samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål. Det finns inte tillräckligt med tid och forum för samarbete och gemensam planering mellan alla de lärare som undervisar eleverna i grundsärskolan och inte heller mellan lärarna och deras assistenter. Att olika klasser också har lokaler långt ifrån varandra försvårar samverkan ytterligare. Detta riskerar att få konsekvenser för kvalitén i undervisningen.

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Lärarna vid skolan ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Grundsärskolans elever är uppdelad i två grupper, en som läser ämnen och en som läser ämnesområden. Deras lokaler är placerade på två olika ställen i skolans lokaler, åtskilda från varandra. Eleverna som läser ämnen har lärare från grundskolan som undervisar i några av ämnena som till exempel idrott och hälsa samt slöjd.

Lärarna uttrycker i intervju att de tycker att tiden de har för samverkan och planering är bristfällig. De har en stark önskan om att få mer tid för gemensam planering, säger de. Lärarna i grundsärskolan är positiva till att eleverna har lärare från grundskolan i ämnen som idrott och hälsa eller slöjd. Däremot finns det inga fastställda former för samverkan mellan lärarna som endast arbetar i grundsärskolan, och de som arbetar med både grundskole- och grundsärskoleelever. Lärarna berättar vidare att kommunikationen med lärarna som arbetar i grundskolan sker helt utifrån grundsärskolelärares initiativ. Lärarna ger exempel på att kommunikationen ofta får ske spontant, som vid kaffemaskinen på en rast.

Även tiden lärarna har att samverka med elevernas assistenter är otillräcklig, uttrycker lärarna vidare. En av lärarna berättar att en konsekvens av bristen på gemensam planering är att lärarna tvingas prata över huvudet på eleverna, under pågående lektion. Läraren säger att det skulle behövas mer tid för att gå igenom hur de ska arbeta med läroplanens mål med assistenterna. Det skulle också behövas tid för att få reda på vilket resultat undervisningen gett, då det är assistenter som sköter en del av undervisningen, uttrycker läraren vidare. En annan lärare berättar att de i hans klass använder sig av planeringspärmar, vilket underlättar vid överföringen av information. Det fungerar dock inte bra när det kommer vikarier.

Rektorn bekräftar i intervjun att tiden för samverkan är svår att få till. Hon berättar vidare att hela personalgruppen i grundsärskolan endast träffas 45 minuter i månaden. Rektorn säger att hon generellt skulle vilja att undervisningen i grundsärskolan var mer likvärdig på skolenheten. Varje lärare gör sin egen plan istället för att arbeta tillsammans, säger rektorn.

Rektorn berättar vidare att assistenterna och lärarna har möjlighet till gemensam planering vid två tillfällen i veckan. Hon säger att hon är medveten om lärarnas behov av mer tid för samarbete och planering och uppger att situationen delvis sammanhänger med att det varit många vikarier.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på skolenheten inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Utredningen visar att elevhälsan framförallt arbetar med individärenden där behov finns av elevhälsans olika kompetenser. Att skolsköterskan genomför hälsosamtal är inte tillräckligt eftersom dessa inte tar sikte på insatser på gruppnivå. Det är inte heller tillräckligt att elevhälsan varit delaktig i planering av aktiviteter som genomförs för grundskolan och grundsärskolan gemensamt, utan att ett hälsofrämjande eller förebyggande perspektiv utifrån grundsärskolans behov beaktats.

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Skollagen anger vidare att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. Vidare förklaras att elevhälsan, genom att arbeta förebyggande och hälsofrämjande, ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. (prop. 2009/10:165 s. 277 och s. 656).

Lärarna berättar i intervjun att det inte har varit några insatser som är förebyggande och hälsofrämjande från elevhälsan. Lärarna uppger vidare att de har möte med elevhälsan en gång per termin, då de lyfter enskilda elevers behov. De berättar vidare att kuratorn arbetar enbart med enskilda elever. En lärare berättar att det bara är när det gäller enskilda elevers behov som de har kontakt med elevhälsan. Lärarna framhåller att speciallärarens arbete ger ett bra stöd i deras arbete med eleverna men att övriga kompetenser i elevhälsan inte arbetar med grundsärskolan.

När representanterna i elevhälsan i intervjun ombeds ge exempel på förebyggande arbete, beskriver elevhälsan de möten som de har med lärarna i grundsärskolan. Lärarna får komma en eller två gånger per termin till elevhälsan och lyfta de behov som föreligger, de kan även komma till elevhälsan vid fler tillfällen om behov uppstår. Lärarna beskriver att det förebyggande arbetet består av vissa gemensamma trivseldagar som hela skolan, såväl grundskolan som grundsärskolan deltar i, såsom skoljoggen. Däremot ger inte elevhälsan några exempel på förebyggande och hälsofrämjande arbete som är speciellt riktat mot grundsärskolans verksamhet. Representanterna för elevhälsan uppger att kuratorns och psykologens huvudsakliga arbete handlat om enskilda elevers behov. Psykologen har arbetat med utredningar av elever och har inte utfört något förebyggande eller hälsofrämjande arbete mot grundsärskolan.

I intervjun med rektorn uppger hon att skolsköterskans arbete med hälsosamtal är förebyggande och hälsofrämjande. Hon ger också exempel på enskilda elevärenden som elevhälsan hanterat och säger att grundsärskolan är med på de trivseldagar som planeras för hela skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Härryda kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Skolinspektionens utredning visar att det för grundsärskolan saknas ett systematiskt kvalitetsarbete både med avseende på kunskapsutveckling och arbetet med trygghet och studiero. Rektorn följer inte upp och analyserar resultaten av utbildningen i grundsärskolan. Rektorn beslutar inte heller om åtgärder för att förbättra utbildningen som bygger på en sådan analys eller planerar för genomförandet av sådana åtgärder. Att rektorn uppger att hon för egen del har identifierat utvecklingsområden för grundsärskolan, vilket hon beskrivit för sin chef, förändrar inte denna bedömning. Vid tiden för tillsynen, finns inte heller någon dokumentation som visar resultaten för utbildningen i grundsärskolan eller något dokumenterat kvalitetsarbete i övrigt för utbildningen.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

I den dokumentation som skickats till Skolinspektionen inför tillsynen "Systematiskt kvalitetsarbete 2016/2017 mars-juni Lunnaskolan" finns inget dokumenterat angående vare sig kunskapsutveckling eller arbetet med trygghet och studiero gällande grundsärskolan. Det enda som nämns om grundsärskolan är att grundsärskolan har fått hjälp av utvecklings- och stödenheten.

Rektorn uppger i intervju att anledningen till att grundsärskolans verksamhet inte nämns mer i kvalitetsarbetet är att hon inte ser grundsärskolan som en egen del av skolan. De tre prioriterade mål som finns för hela skolan (grundskolan och grundsärskolan) bryter lärarna i grundsärskolan ner och anpassar för eleverna, uppger rektorn. Målen är generella och berör även grundsärskolan, säger rektorn. Rektorn berättar vidare att hon tar del av elevernas individuella utveckling genom att studera deras IUP (individuell utvecklingsplan), men det gäller endast de elever som läser ämnen. Det finns inte någon övergripande uppföljning av grundsärskolans verksamhet som är dokumenterad, säger rektorn. Dock diskuteras resultaten i de nätverksträffarna rektorerna har för grundsärskolan. Rektorn beskriver att hon för egen del har identifierat utvecklingsområden för grundsärskolan, vilket hon beskrivit för sin chef, men det finns inte dokumenterat i något officiellt dokument.

Representanterna för elevhälsan uttrycker också i intervjun att grundsärskolan är med i det generella utvecklingsarbetet. Grundsärskolans utvecklingsbehov har inte diskuterats specifikt hos elevhälsan, uppger de.

Lärarna berättar i intervjun att de själva anpassar de målområden som beskrivs i kvalitetsarbetet efter elevernas behov i grundsärskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Härryda kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller arbetet mot kränkande behandling. Visserligen har Lunnaskolans grundskola en gemensam plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling som enligt de intervjuade även gäller för grundsärskolan. Men i denna gemensamma plan, som sänts till Skolinspektionen inför tillsynen, nämns grundsärskolan bara på framsidan av dokumentet. Grundsärskoleelevernas behov är inte synliggjorda i denna plan då det inte har gjorts någon kartläggning av deras behov i förhållande till de åtgärder som beskrivs i planen.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller

genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av den senaste planen mot kränkande behandling som enligt rektorn gäller för Lunnaskolans grundskola. I planen nämns inte grundskolan förutom att det står i texten på första sidan att den ingår i Lunnaskolan. Vid intervju med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att det inte finns något i planen mot kränkande behandling som riktar sig specifikt till eleverna i grundskolan.

Lärarna bekräftar att eleverna i grundskolan inte är synliggjorda i skolans dokument som till exempel planen mot diskriminering och kränkande behandling. Istället får lärarna själva anpassa planen för att möta elevernas individuella behov i grundskolan, som till exempel att anpassa skolans trivselregler efter elevernas behov i grundskolan. Skolans trygghetsenkät är inte heller anpassad för eleverna i grundskolan så följderna blev att endast två av eleverna har kunnat besvara enkäten med hjälp av sina lärare i grundskolan.

Elevhälsan bekräftar att grundskolan har samma plan för kränkande behandling som grundskolan. En av representanterna för elevhälsan har med sig förra årets plan i vilken grundskolan nämns. De uttrycker vidare att planen för kränkande behandling gäller för hela skolans verksamhet och att lärarna i grundskolan tidigare har arbetat med att konkretisera innehållet för eleverna i grundskolan för att de ska bli delaktiga. De känner inte till om lärarna i grundskolan vid tiden för tillsynen har gjort en egen anpassad trygghetskartläggning med eleverna i grundskolan. De berättar vidare att en ny plan för kränkande behandling är under upparbetande och att skolan kommer att arbeta med värdegrunden under vårterminen 2018.

Även rektorn bekräftar att det inte finns något specifikt som riktar sig till grundskolan i Lunnaskolans gemensamma plan för kränkande behandling. Rektorn berättar att grundskolans personal har varit delaktiga i implementeringen av den aktuella planen. Hon berättar vidare att det inte inkommit några anmälningar från grundskolan. Hon uttrycker vidare att genom att vara delaktig i grundskolans verksamhet har hon fått en uppfattning av att inga kränkningar sker, men säger att helt säker kan hon inte vara.

Motivering till anmärkning som ingripande

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter eftersom det finns brister i planen mot kränkande behandling som gäller för Lunnaskolans grundskola. Eftersom tillsynen inte visar annat än att eleverna vid grundskolan är trygga i sin skolmiljö, bedöms överträdelsen som mindre allvarlig. Härryda kommun tilldelas därför en anmärkning och ska vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Härryda kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

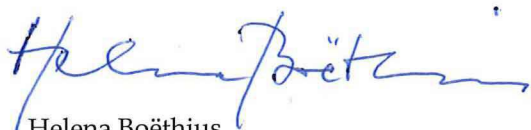
Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Härryda kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Härryda kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

Helena Boëthius
Enhetschef

Ia Thun
Föredragande/Utredare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Lunnaskolans grundsärskola

Fakta om Lunnaskolans grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Härryda kommun under hösten 2017. Lunnaskolans grundskola besöktes av Skolinspektionen den 28 november 2017. Vid tillsynen intervjuades rektor, lärare, elever samt representanter för elevhälsan. Skolinspektionen gjorde även lektionsobservationer.

Lunnaskolans grundskola är en skolenhet med årskurserna 1-3 i samhället Landvetter i Härryda kommun. Skolenheten har vid tiden för tillsynen 10 elever, varav sju läser grundskolans ämnen och tre läser ämnesområden. Skolan leds av en rektor som även har ansvar för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-3 samt fritidshem som ligger i samma lokaler som grundskolan.

Måluppfyllelse

Det finns inte någon nationell statistik över kunskapsresultat i grundskolan.

Huvudmannen har inte heller presenterat någon egen sammanställning av kunskapsutvecklingen för eleverna i grundskolan på skolenheten, eller av resultaten för arbetet med trygghet och studiero.